

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 372

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 december 2009

In deze brief informeer ik u over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 20 november 2009 in Brussel plaatsvond en kom ik terug op de handel in illegaal ivoor. Dit onderwerp kwam tijdens het Algemeen Overleg van 18 november jl. ter sprake.

De landbouwpunten op de agenda van de Raad waren: het Pools verzoek om staatssteun te verlenen voor de aankoop van landbouwgrond door kleine familiebedrijven en de toelating van een genetisch gemodificeerde (ggo-)maïsvariant. De visserijonderwerpen waren: verordening technische maatregelen, visserijonderhandelingen EU-Noorwegen, en vangstmogelijkheden Zwarte Zee.

Onder «diversen» stonden meerdere punten op de agenda: bijvangst van zeevogels (geagendeerd door de Commissie), een verzoek om het verlenen van staatssteun door Hongarije en Letland, een Frans verzoek over bossen, een Frans verzoek over WTO, een Hongaars verzoek over identificatie en registratie van schapen en geiten en een Italiaans verzoek over de uitkomst van de jaarvergadering van de International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas (ICCAT).

Er was een informele lunchbijeenkomst over de toekomst van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB).

Staatssteun voor de aankoop van landbouwgrond

(Besluit)

De Raad heeft met unanimitéit het Poolse verzoek aangenomen om de dit jaar aflopende overgangsregeling, die het mogelijk maakt staatssteun te verlenen aan kleine familiebedrijven voor de aankoop van landbouwgrond, te verlengen tot eind 2013. Polen motiveerde dit verzoek door aan te geven dat de combinatie van de ongunstige bedrijfsstructuur in het land (veel landbouwbedrijven van vijf hectare of kleiner) met een, ten opzichte van de «oude» 15 lidstaten lager niveau van directe betalingen,

veel boerenfamilies verhindert hun leefomstandigheden te verbeteren. Polen verklaarde jaarlijks een rapport over de resultaten van de staatssteunregeling en een lijst van begunstigden aan de Raad en de Commissie toe te sturen.

Tijdens het Algemeen Overleg van 18 november jl. heb ik aangegeven begrip te hebben voor de Poolse situatie. Ik heb mij dan ook niet verzet tegen eenparigheid in de Raad.

Toelating genetisch gemodificeerde maïsvariëteit MIR604

(Besluit)

De lidstaten dienden te besluiten over de toelating tot de EU-markt van de ggo-maïsvariëteit MIR604. De Commissie stelde vast dat er voor deze variëteit een positieve beoordeling ligt van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA).

Ik heb vóór toelating van deze variëteit gestemd. Daarbij heb ik aangegeven dat de veiligheid voor mens, dier en milieu voorop staat en dat Nederland mede op grond van de positieve risicobeoordeling van de EFSA kan instemmen met de toelating van MIR604. Naleving van EU-wetgeving is een essentieel anker in de Europese samenwerking. Tevens heb ik nogmaals aangegeven dat mijns inziens de EU ggo-regelgeving niet langer op alle onderdelen inspeelt op de huidige ontwikkelingen. Wat Nederland betreft is een oplossing dat na beoordeling en toelating bij de import van producten, conform de huidige regelgeving, de interne marktregels gelden. Bij teelt zouden de lidstaten echter zelf moeten kunnen beslissen.

Daarnaast heb ik aangegeven dat het belangrijk is om voortvarend het proces op te pakken om de sociaal-economische dimensie bij de afweging te kunnen betrekken. Hiervoor is een wijziging van de bestaande regelgeving nodig. Ik heb er met klem bij de Commissie op aan gedrongen om nu snel met voorstellen tot aanpassing van regelgeving voor teelt te komen. Tevens heb ik aangegeven dat Nederland graag wil bijdragen aan het proces om de sociaal-economische dimensie bij de nationale afweging voor teelt te inventariseren. Ik heb aangegeven over dit onderwerp op 25 en 26 november 2009 een Europees congres te organiseren.

Ten slotte heb ik over nultolerantie gesproken die voor niet in de EU toegelaten ggo's geldt. De nultolerantie belemmert de handel in grondstoffen voor de diervoeder- en levensmiddelenindustrie, en kan hierdoor de concurrentiepositie van deze sectoren schaden, leiden tot verlies aan werkgelegenheid en kan een prijsopdrijvend effect hebben voor consument en diervoeder. Ik heb de Europese Commissie wederom opgeroepen daarom snel met voorstellen voor een «technische oplossing» te komen voor de onbedoelde en onvermijdelijke aanwezigheid van sporen van nog niet in de EU toegelaten, maar reeds veilig bevonden ggo's in diervoeders en levensmiddelen. Daarbij staat voor mij voorop dat de nultolerantie behouden blijft.

Het Voorzitterschap constateerde dat, hoewel meer landen voor het voorstel stemden, er geen gekwalificeerde meerderheid voor of tegen het voorstel van de Commissie is, en dat het dus aan de Commissie is om een besluit te nemen.

Verordening technische maatregelen

(Politiek akkoord)

De Raad heeft niet ingestemd met het compromis van het Voorzitterschap inzake de technische maatregelen. De Europese Commissie heeft aangegeven het compromis niet te steunen, omdat zij geen mandaat heeft om af te wijken van haar oorspronkelijke voorstel, waarover het Europese Parlement dit jaar advies heeft uitgebracht. Derhalve is besluitvorming met unanimiteit vereist. Ik heb met enkele andere lidstaten aangegeven dat het voorstel, gelet op de impact op de visserijsectoren en de onvoldoende consultatie, niet rijp is voor besluitvorming. Omdat geen overeenstemming kon worden bereikt, is het noodzakelijk een aantal maatregelen, welke de Raad aanvullend op de technische maatregelen verordening jaarlijks vaststelt, te verlengen. Op voostel van het Voorzitterschap heeft de Raad met een tegenstem van het Verenigd Koninkrijk en Ierland besloten de voor 2009 geldende aanvullende technische maatregelen met anderhalf jaar te verlengen. Op deze wijze is er voldoende tijd om te komen tot besluitvorming over een nieuwe verordening. Belangrijk voor Nederland is dat met het nu geldend beleid (maatregelen 2009) het gebruik van de pulskor voor 5% van de vloot toegestaan blijft.

Visserijonderhandelingen EU-Noorwegen

(Gedachtewisseling)

De Raad heeft van gedachten gewisseld over de visserijonderhandelingen tussen de EU en Noorwegen. De Europese Commissie heeft aangegeven dat het erg lastig wordt een balans te bereiken in de uitruil van vangstmogelijkheden door het grotere Noorse aanbod van Arctische kabeljauw. De Gemeenschap zal in ieder geval niet volledig gebruik kunnen maken van de door Noorwegen aangeboden hoeveelheden vis. Daarnaast is de problematiek van het makreelbeheer lastig op te lossen.

In lijn met mijn opmerkingen in de Raad van oktober heb ik gesteld dat de meerjarenplannen uitgangspunt zijn voor het beheer. Voor schol in de Noordzee gaat het om het meerjarenplan tong en schol. Dit plan zal volgend jaar geëvalueerd worden. Naar mijn opvatting moet dit gebeuren op basis van een wetenschappelijk advies en met volledige betrokkenheid van alle belanghebbende partijen.

Ten aanzien van het noodzakelijke evenwicht in de jaarlijkse uitwisseling van vangstmogelijkheden tussen de EU en Noorwegen heb ik benadrukt dat Nederland in het verleden meer heeft bijgedragen dan teruggekregen, dat de overdrachten van blauwe wijting naar Noorwegen substantieel verlaagd moet worden en dat niet automatisch alle door Noorwegen aangeboden arctische kabeljauw moet worden afgenomen. Tenslotte is het voor de bilaterale onderhandelingen met Noorwegen van belang dat zo spoedig mogelijk een oplossing wordt gevonden voor de makreelgeschillen tussen de diverse betrokken partijen.

De Europese Commissie heeft nota genomen van de opmerkingen in de Raad en zal zich inzetten voor een over de gehele linie bevredigend akkoord met Noorwegen. De Commissie maakte daarbij wel de kanttekening dat de recente gebeurtenissen rondom de makreelvisserij het er niet gemakkelijk op maken.

Vangstmogelijkheden (TAC en quota) Zwarte Zee

(Politiek akkoord)

De Raad heeft ingestemd met de maximaal toegestane vangstmogelijkheden en de technische voorwaarden voor de visserij in de Zwarte Zee voor het jaar 2010.

DIVERSEN

Terugdringen incidentele bijvangsten van zeevogels

(Presentatie door de Commissie)

Met verwijzing naar de afspraken in het kader van de Voedsel- en Landbouworganisatie van de VN (FAO) heeft de Europese Commissie vastgesteld dat verdere maatregelen nodig zijn om de bijvangst van zeevogels tegen te gaan. Dit zal in de regelgeving voor de technische maatregelen moeten gebeuren, waarbij de Commissie ook wees op de mogelijke inzet van het Europees Visserij Fonds, indien daarvoor investeringen aan de orde zijn. Het Verenigd Koninkrijk heeft aangedrongen om de aanpak van de Europese Commissie in een concreet actieplan vast te leggen.

Bossen

(Verzoek van de Franse delegatie)

De Franse delegatie vroeg aandacht voor het EU-beleid voor de bescherming van bossen in het kader van de aankomende presentatie van het Groenboek over de bescherming van bossen in Europa (verwacht begin 2010). Frankrijk wilde benadrukken dat bossen een belangrijke rol kunnen spelen in de aanloop naar de klimaatonderhandelingen van Kopenhagen. Een geëxploiteerd bos kan veel meer betekenen dan een natuurlijk bos, bijvoorbeeld op het gebied van het gebruik van biomassa. Frankrijk gaf aan dat er in het EU-bosbeleid dus rekening gehouden moet worden met zowel de economische dimensie, als de natuur- en de milieudimensie. Frankrijk riep de Commissie op om langs de geschetste lijn het Groenboek op te stellen. Enkele lidstaten steunden de oproep van Frankrijk.

Ik heb met interesse kennisgenomen van de Franse oproep. Ik heb aangegeven dat in de toekomst alle uitdagingen moeten worden meegenomen waar onze bossen de komende tijd mee geconfronteerd worden. De hernieuwde aandacht voor bossen in het kader van klimaatbeleid, van plattelandsonwikkeling (en in Nederland ook stedelijke ontwikkeling) en van vernieuwbare energie en grondstoffen, vereisen de brede benadering zoals Frankrijk die schetste. Daarom heb ik Frankrijk ondersteund in het verzoek aan de Commissie om deze brede benadering te hanteren bij het opstellen van het aangekondigde Groenboek. Tegelijkertijd heb ik aangegeven, zoals in eerdere Raden, dat het cruciaal is, dat we samen sterk blijven inzetten op een internationaal en Europees verbod op handel in illegaal hout.

Commissaris Fischer Boel onderstreepte het belang van de bosbouwsector voor de economie en de plattelandsbeleid. Bossen vormen een sleutelrol voor biodiversiteit, klimaat en waterbeheer, zo gaf zij aan. Commissaris Fischer Boel gaf aan dat de sector ook een kernrol speelt voor de EU-doelstellingen voor hernieuwbare energie en dat een evenwichtige benadering van de verschillende doelen nodig is. Deze evenwichtige benadering is op dit moment ook al verwerkt in het EU-Actieplan voor de bossen, liet zij weten.

Het EU-Actieplan biedt de gelegenheid aan lidstaten en belanghebbenden een mening te vormen over de rol en betekenis van de bossen en de Commissie hiervan op de hoogte te stellen.

Identificatie en registratie bij schapen en geiten

(Verzoek van de Hongaarse delegatie)

Hongarije, met steun van Slowakije, verzocht om een Raadsbesluit dat nodig is om een eerder aangebrachte wijziging van Verordening 21/2004 in werking te kunnen laten treden die voorziet in de mogelijkheid om dieren onder de 12 maanden met een conventioneel oormerk in plaats van een elektronisch oormerk naar het slachthuis af te kunnen voeren. Hongarije en Slowakije gaven overigens aan niet tegen elektronische identificatie en registratie (I&R) te zijn. De twee delegaties gaven aan dat elektronische I&R bij de jonge dieren relatief erg kostbaar is. Aangezien elektronische I&R in derde landen niet verplicht is, werkt het systeem derhalve concurrentievervalsend, zo gaven Hongarije en Slowakije aan.

Er kwam steun van diverse lidstaten. Een enkele lidstaat pleitte voor een vrijwillig gebruik van elektronische I&R. Enkele lidstaten lieten weten begrip te hebben voor de problematiek, maar dat de doelstelling van goede *tracing en tracking* op generlei wijze opgegeven mag worden. Andere lidstaten gaven aan dat er ook rekening moet worden gehouden met lidstaten die de nodige (financiële) moeite hebben gedaan om aan de nieuwe regelgeving te voldoen.

Situatie op de varkensvleesmarkt

(Verzoek van de Belgische delegatie)

België heeft opnieuw aandacht gevraagd voor de situatie op de EU-varkensvleesmarkt. Door de wisselkoers van de euro en door de financiële crisis, bevinden de varkensvleesprijzen zich volgens België nog steeds op een laag niveau. De veevoederprijzen zijn volgens België het afgelopen jaar weliswaar gedaald, maar nog steeds aan de hoge kant. De marges voor de varkensvleesproducenten blijven daardoor beneden het door België gewenste niveau. België heeft eerder de Commissie verzocht om ondersteuning van de varkensvleesmarkt door middel van de spoedige instelling van exportrestituties. Enkele lidstaten ondersteunden dit Belgische verzoek.

De Commissaris gaf aan dat de Raad al een aantal keer over dit thema heeft gedebatteerd. De Commissie volgt de ontwikkelingen in deze sector op de voet. De Commissie heeft eerder besloten niet op te treden en staat nog steeds achter dit besluit. De Commissie ziet op dit moment onvoldoende argumenten om exportrestituties in te stellen.

Stand van zaken WTO

(Verzoek van de Franse delegatie)

De Franse delegatie onderstreepte het belang van de ministeriële WTO-conferentie in Genève van 30 november tot 2 december 2009 en maakte daarbij enkele inhoudelijke opmerkingen op het gebied van tarief-daling, geschil omtrent douanetarieven van bananen en tropische producten.

Ik heb aangegeven dat Nederland nog steeds een snelle afronding van de Doha-ronde nastreeft. Daarbij sprak ik mijn steun uit voor de lijn die

ingezet is door de Commissie. Ik heb benadrukt dat de EU reeds meer dan een substantiële bijdrage heeft geleverd aan de onderhandelingen. Ook heb ik aangegeven dat ik er belang aan hecht dat de Europese landbouw in de toekomst concurrerend en levensvatbaar blijft, uiteraard met inachtneming van sociale en economische aspecten en het milieu. Met name in relatie tot klimaatverandering verdient dit laatste punt extra aandacht. Tenslotte heb ik laten weten dat een Doha-akkoord bij moet dragen aan de doelen van de EU en de internationale gemeenschap op het gebied van voedselzekerheid en ontwikkeling.

Commissaris Fischer Boel heeft aangegeven dat zij de Raad volledig op de hoogte zal houden over de voortgang in de WTO. De Commissaris gaf aan dat het een reguliere WTO-ministeriële conferentie betreft en dus geen onderhandelingsvergadering is. Er zal dan ook geen ministeriële eindverklaring komen, zo gaf ze aan. Tijdens de vergadering zullen een overzicht van de WTO-activiteiten en de bijdrage van WTO aan herstel en groei besproken worden. Indien de Doha-Ronde aan de orde komt, zal de Commissie herhalen dat er een evenwichtig akkoord moet komen.

Staatssteun voor de aankoop van landbouwgrond

(Verzoek van de Hongaarse en Letse delegaties)

De Hongaarse en de Letse delegaties lichtten de verzoeken toe die ze aan de Raad willen voorleggen voor het toestaan van staatssteun. Hongarije en Letland gaven als motivatie dat de situatie in deze landen dezelfde is als in Polen.

Het Voorzitterschap verwees dit onderwerp voor een meer inhoudelijke bespreking naar de agenda van de volgende vergadering van het ambtelijk voorportaal van de Raad.

Uitkomst jaarvergadering International Commission for the Conservation of Atlantic Tunas (ICCAT)

(Verzoek van de Italiaanse delegatie)

De Italiaanse delegatie is van oordeel dat de recente ICCAT-afspraken over de toegestane vangstmogelijkheden voor blauwvintonijn niet volledig in de Europese Gemeenschap moeten worden geïmplementeerd. De overeengekomen reductie van de TAC (toegestane vangsthoeveelheid) tot 13 500 ton gaat naar Italiaans oordeel te ver. Daar komt bij dat de herhaalde wijzigingen van het herstelplan voor blauwvintonijn voor de sector onzekerheden met zich meebrengen. Ook is de TAC-daling niet begrensd met de gebruikelijke 15%-limiet. Italië is voorts van mening dat meer rekening moet worden gehouden met de multilaterale aspecten van de ICCAT-afspraken. De Europese Commissie merkte op dat het herstelplan voor blauwvintonijn aangepast is, om rekening te houden met de zorgwekkende situatie van het tonijnbestand. Dit maakt een verdergaande reductie van de toegestane vangstmogelijkheden noodzakelijker dan Italië wenselijk acht. De Commissie verwees tevens naar het voorstel van Monaco om blauwvintonijn tijdens de CITES-bijeenkomst in maart 2010 op lijst I van de CITES te plaatsen. De Commissie wees er tenslotte op dat de interne oordeelsvorming over plaatsing op de CITES-lijst nog gaande is.

Informele lunchbijeenkomst: hervorming van het GVB

Tijdens de lunch is informeel gesproken over de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB). Het Voorzitterschap heeft de discussie geconcentreerd op de aspecten die op het besluitvormingsproces

betrekking hebben. Daarbij heeft het Voorzitterschap aandacht gevraagd voor de opties om meer besluiten in comitologiekader te nemen of meer besluitvorming op regionaal niveau te leggen.

Ik heb aangegeven dat een van de tekortkomingen van het GVB de wijze van besluitvorming betreft. De huidige besluitvormingsprocedures zijn te centralistisch. Ten aanzien van de comitologie heb ik gesteld dat een pragmatische koers moet worden gevolgd. Technische, gedetailleerde besluiten moeten in comitologiekader genomen worden. Het is van belang dat het besluitvormingsproces via dergelijke comités transparant is.

Ten aanzien van meer regionale besluitvorming heb ik opgemerkt dat de besluitvorming nu te zeer *top down* plaatsvindt en te ver af staat van de bestaande praktijk met onvoldoende betrokkenheid van alle belanghebbenden. Ik heb mij uitgesproken voor een meer regionale benadering. Op basis van een dergelijke benadering nemen de lidstaten samen met de belanghebbenden op basis van de communautair geldende principes en de lange termijn doelstellingen besluiten over maatregelen gericht op het bereiken van die doelstellingen. Ik heb hier ook gewezen op de positieve Nederlandse ervaringen met co-management en de betekenis hiervan voor een meer regionale aanpak.

OVERIG

Handel in illegaal ivoor – Convention on International Trade in Endangered Species (CITES)

Naar aanleiding van ons Algemeen Overleg van 18 november jl. kan ik u over de toegenomen illegale handel in ivoor het volgende berichten.

Er is in de afgelopen twee jaar een toename van onderscheppingen van illegale ivoortransporten te zien. Ook neemt, hoewel nog steeds relatief beperkt in omvang, de hoeveelheid ivoor per transport toe. Ik vind dit zorgwekkend en hecht eraan de oorzaak hiervan te achterhalen.

Het CITES-secretariaat en de niet-gouvernementele organisatie TRAF FIC zullen ten behoeve van de 15e Conference of the Parties (COP) bij het CITES verdrag, van 13 tot en met 25 maart aanstaande in Doha, Qatar, cijfers aanleveren die licht kunnen werpen over de mogelijke toedracht en achtergronden van de toegenomen illegale handel in ivoor.

Ik zal de situatie volgen met name in het licht van de voorstellen inzake ivoor, die voor zullen liggen bij de CITES. Ik zal u hierover nog separaat berichten.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg

A-punten

De volgende punten heeft de Raad als A-punt aangenomen, dat wil zeggen zonder discussie:

- Voorstel voor een verordening van de Raad tot intrekking van een aantal achterhaalde wetsbesluiten van de Raad, voorstel voor een verordening van de Raad tot intrekking van een aantal achterhaalde wetsbesluiten van de Raad op het gebied van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- Voorstel voor een verordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1234/2007 houdende een gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en specifieke bepalingen voor een aantal landbouwproducten («Integrale-GMO-verordening»);
- Verslag van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over de bij de toepassing van de hygiëneverordeningen (EG) nr. 852/2004, (EG) nr. 853/2004 en (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 opgedane ervaring, aanneming van conclusies van de Raad;
- Voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van een communautaire controleregeling die de naleving van de regels van het gemeenschappelijk visserijbeleid moet garanderen, aanneming van het wetgevingsbesluit;
- Voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling, voor 2010, van de vangstmogelijkheden voor sommige visbestanden en groepen visbestanden in de Oostzee en van de bij die visserij in acht te nemen voorschriften, aanneming van het wetgevingsbesluit;
- Ontwerpconclusies van de Raad over Speciaal verslag nr. 9/2009 betreffende de doelmatigheid en doeltreffendheid van de door het Europees bureau voor personeelsselectie verrichte activiteiten voor selectie van personeel, aanneming van conclusies van de Raad;
- Gemeenschappelijk optreden van de Raad tot wijziging en verlenging van Gemeenschappelijk Optreden 2005/889/GBVB tot instelling van een missie van de Europese Unie voor bijstandverlening inzake grensbeheer aan de grensovergang bij Rafah (EU BAM Rafah);
- Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad inzake de etikettering van banden met betrekking tot hun brandstof-efficiëntie en andere essentiële parameters, aanneming van het gemeenschappelijk standpunt en van de motivering van de Raad;
- Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 2002/21/EG inzake een gemeenschappelijk regelgevingskader voor elektronische communicatienetwerken en -diensten, 2002/19/EG inzake de toegang tot en interconnectie van elektronische communicatienetwerken en bijbehorende faciliteiten en 2002/20/EG betreffende de machtiging voor elektronische communicatienetwerken en diensten, aanneming van het wetgevingsbesluit;
- Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende cosmetische producten, aanneming van het wetgevingsbesluit;
- Tweede lezing door de Raad van de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2010;
- Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de ondertekening, namens de Europese Gemeenschap, van de overeenkomst inzake havenstaatmaatregelen om illegale, ongemelde en ongeregleerde visserij (IOO visserij) te voorkomen, tegen te gaan en te beëindigen, aanneming.